

Kaskikeiju

Rödhsad skuggbagge

Phryganophilus ruficollis

Luontodirektiivin laji (liitteet II ja IV)

Luontodirektiivin ensisijaisesti suojeltava laji

BOR suojelutaso epäsuotuisa riittämätön, kehitys tuntematon

Koodi: 4021

Rauhoitettu (LSA 471/2013)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 471/2013)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Kuva: Mia Malin

Luonnehdinta

Kaskikeiju on melko kapea ja litteähkö, 12–16 mm pitkä, hiilenmusta kovakuoriainen, jonka etuselkä on keltainen. Kaskikeiju on hyvin helposti tunnistettavissa, eikä sitä voi sekoittaa muihin lajeihin.

Elinympäristö ja levinneisyys

Kaskikeiju elää suurissa, vanhoissa, usein kulon vioittamissa lahoavissa koivuissa ja kuusissa; yleensä kaatuneissa, voimakkaasti sienettyneissä rungoissa. Sen tiedetään muualla elävän muillakin puulajeilla, esimerkiksi Ruotsissa se on tavattu tammella. Toukat elävät syvällä lahoassa puussa. Toukan kehitys kestää 2–3 vuotta, ja samassa puussa voi elää useita sukupolvia. Kaskikeiju on Suomessa hyvin harvinainen, sitä on löydetty kaikkiaan kymmeneltä eri paikalta Varsinais-Suomesta Etelä-Lappiin. Viideltä paikalta on tehty havaintoja vuoden 2000 jälkeen.

Nykytila ja uhkatekijät

Kaskikeijulle sopivat elinympäristöt ovat vähentyneet voimakkaasti. Lajia uhkaavat metsien ikärakenteen muutokset, kuten vanhojen kookkaiden puiden sekä kuloalueiden väheneminen. Varsinkin riittävän järeiden lahoavien puiden väheneminen on heikentänyt lajin elinmahdollisuuksia.

Hoitosuosituks

Kaskikeiju on rauhoitettu ja erityisesti suojeltava luontodirektiivin laji, jonka elinympäristöt rajataan metsänkätön ulkopuolelle. Esiintymien ympäristö säilytetään jatkuvasti peitteisenä. Lähialueiden kuolleet pysty- ja maapuut säästetään, jotta lajille elintärkeä lahoppujatkumo ei katkeaisi. Lisäksi kaskikeiju hyötyy lahoppuun lisäyksestä ja pienialaisesta metsän kulotuksesta. Esimerkiksi Pahamaailman polttoalueelle Suomussalmella kaskikeiju saapui pian palon jälkeen useiden metsäpaloja suosivia lajien joukossa. Luonnonhoidollisen kulotuksen toteuttamiseen on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

- Heliövaara, K. 2001. Metsiemme kovakuoriaisia. UPM-Kymmene Metsä. 31 s.
- Kytö, H. & Rautio, S.-K. 2008. Vihreä vyöhyke Life 2004–2008 – Luonnonmetsät ja suot Koillismaan ja Kainuun vihreällä vyöhykkeellä. Metsähallitus, Pohjanmaan luontopalvelut. 18 s.
- Metsähallitus 2009. Isojärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 54. 121 s.
- Rassi, P., Alanen, A., Kemppainen, E., Vickholm, M. & Väisänen, R. 1986. Uhanalaisten eläinten ja kasvien suojelutoimikunnan mietintö. Osa II. Suomen uhanalaiset eläimet. Komiteamietintö 1985:43, Ympäristöministeriö. 466 s.
- Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M. 2004. Direktiivilajien huomioinnin ottaminen suunnittelussa. Ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 742. 113 s.
- Valste, J. (päätoim.). 2005. Suomen luontotieto: Osa 2: Kas–Mam. Weilin & Göös Oy, Porvoo. 319 s.